

ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2010 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на 2010 г. е 924 лв. и спрямо същото тримесечие на 2009 г. намалява с 3.7%. Основната част от този доход се формира от получаваната работна заплата и пенсии. Техният относителен дял в общия доход за тримесечието е 82.6%. При пенсиите продължава тенденцията на увеличение, която се наблюдава и при направените сравнителни анализи за предходни периоди от време. При работната заплата се регистрира известно абсолютно намаление. В същото време нейният относителен дял в общия доход се повишава, което подчертава първостепенното и значение за финансовата стабилност на домакинствата.

На първо място в структурата на общия доход продължава да бъде **работната заплата**, като основен източник на доход за домакинствата. През четвъртото тримесечие на 2010 г. тя е 480 лв. средно на лице от домакинството, което е с 1.3% по-малко спрямо същото тримесечие на миналата година. Относителният дял на работната заплата в общия доход е 52.0%, което е по-вече с 1.3 процентни пункта за сравняваните периоди от време.

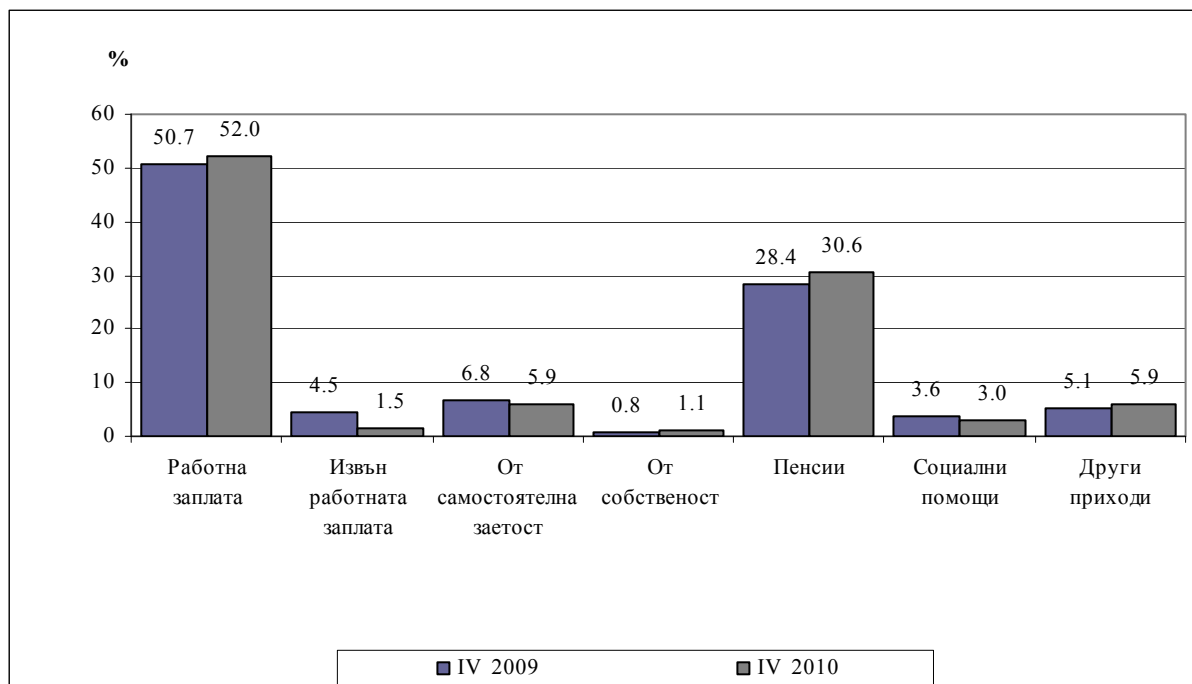
Вторият по значение източник на доходи за българските домакинства са доходите от **пенсии**. Относителният им дял в общия доход се увеличава с 2.2 процентни пункта и съставлява 30.6% от него. През четвъртото тримесечие на 2010 г. спрямо същото тримесечие на предходната година доходите от пенсии нарастват с 3.6%, достигайки 283 лв. средно на лице от домакинство.

През четвъртото тримесечие на 2010 г. доходите от **самостоятелна заетост** намаляват спрямо същото тримесечие на миналата година с 16.9%. В абсолютна стойност тези доходи са 55 лв. средно на лице от домакинство, а като относителен дял представляват 5.9% от структурата на общия доход.

Другите доходи от **социално осигуряване и социални помощи** през второто тримесечие на 2010 г. имат сравнително малко значение за формирането на общия доход на домакинствата.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през четвърто тримесечие на 2009 и 2010 година

През четвъртото тримесечие на 2010 г. относителният дял на паричния доход на домакинствата в общия доход се повишава с 0.5 процентни пункта спрямо същото тримесечие на предходната година, като достига 98.0%.

Разходи на домакинствата

Общият разход на лице от домакинство през четвърто тримесечие на 2010 г. е 866 лв. и намалява спрямо същото тримесечие на 2009 г. с 2.1%.

Разходите за храна и жилище (енергия, горива и вода) имат най-голям дял при формиране на общия разход и представляват 50.0% от всички разходи. Тези разходи намаляват в номинална стойност като цяло. Като относителен дял в общия разход, разходите за храна нарастват с 1.0 процентни пункта, а разходите за жилище намаляват с 0.4 процентни пункта за сравняваните периоди.

Най-същественото перо в бюджета на българските домакинства са разходите за **храна и безалкохолни напитки**. Като абсолютни стойности те са 316 лв. средно на лице от домакинство през четвъртото тримесечие на годината и се увеличават с по-малко от един процент. Относителният им дял в общия разход е 36.5%.

Разходите за **вода, електроенергия и отопление на жилището** за сравняваните тримесечия намаляват от 123 на 117 лв. средно на лице от домакинство и техният дял също се понижава с 4.7 процентни пункта.

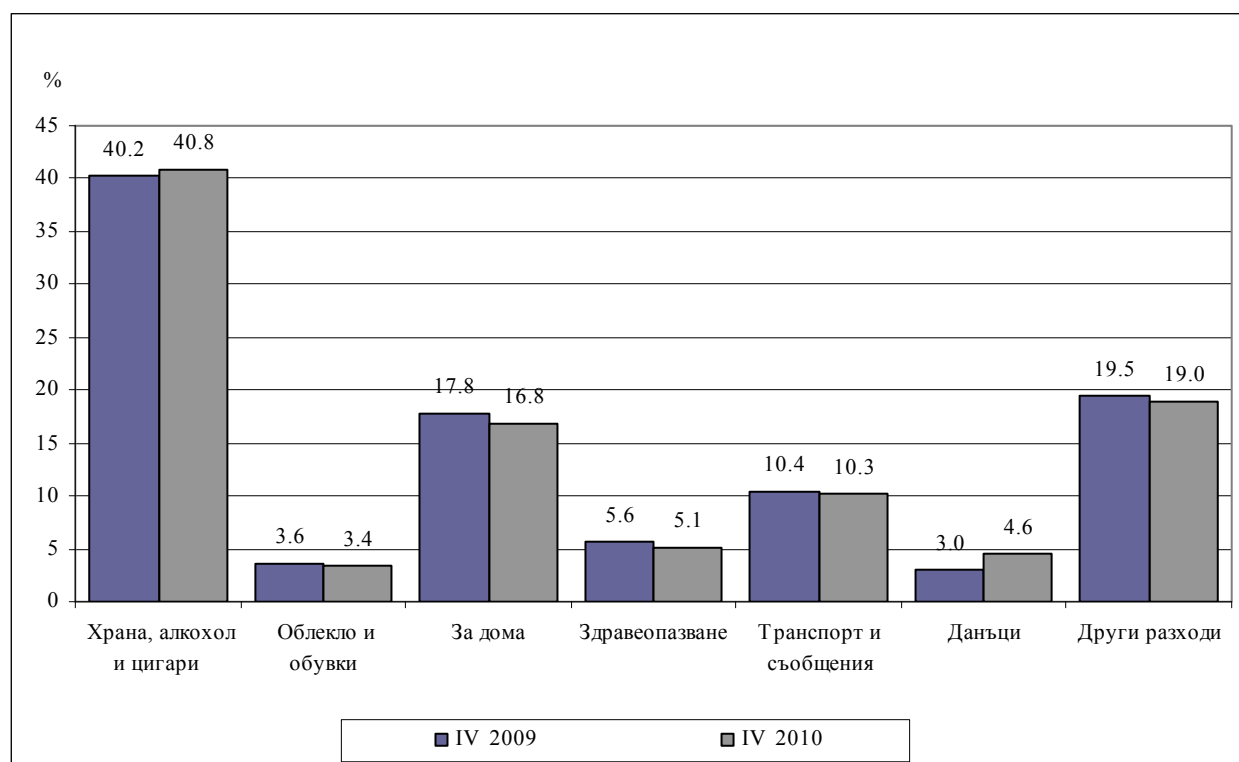
Разходите за **здравеопазване** намаляват с 12.8% през четвъртото тримесечие на 2010 г. спрямо същото тримесечие на миналата година и възлизат на 43 лв. средно на лице. Делът им в общия разход е 5.0% и се понижава с 0.6 процентни пункта спрямо същото тримесечие на 2009 година.

Разходите за **транспорт и съобщения** се понижават с 1.1% като абсолютни стойности. Те са 52 лв. средно на лице през четвъртото тримесечие на 2010 г., а относителният им дял е 6.0% и се запазва.

Разходите за **алкохолни напитки и цигари** през четвъртото тримесечие на 2010 г. възлизат на 38 лв. средно на лице от домакинство. Техният относителен дял в общия разход е 4.3% и намалява с 0.4 процентни пункта.

Намаляват разходите за **облекло и обувки** със 7.7% и през четвъртото тримесечие на 2010 г. те са 29 лв. средно на лице. Делът им в общия разход е 3.4%.

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през четвъртото тримесечие на 2010 и 2009 година

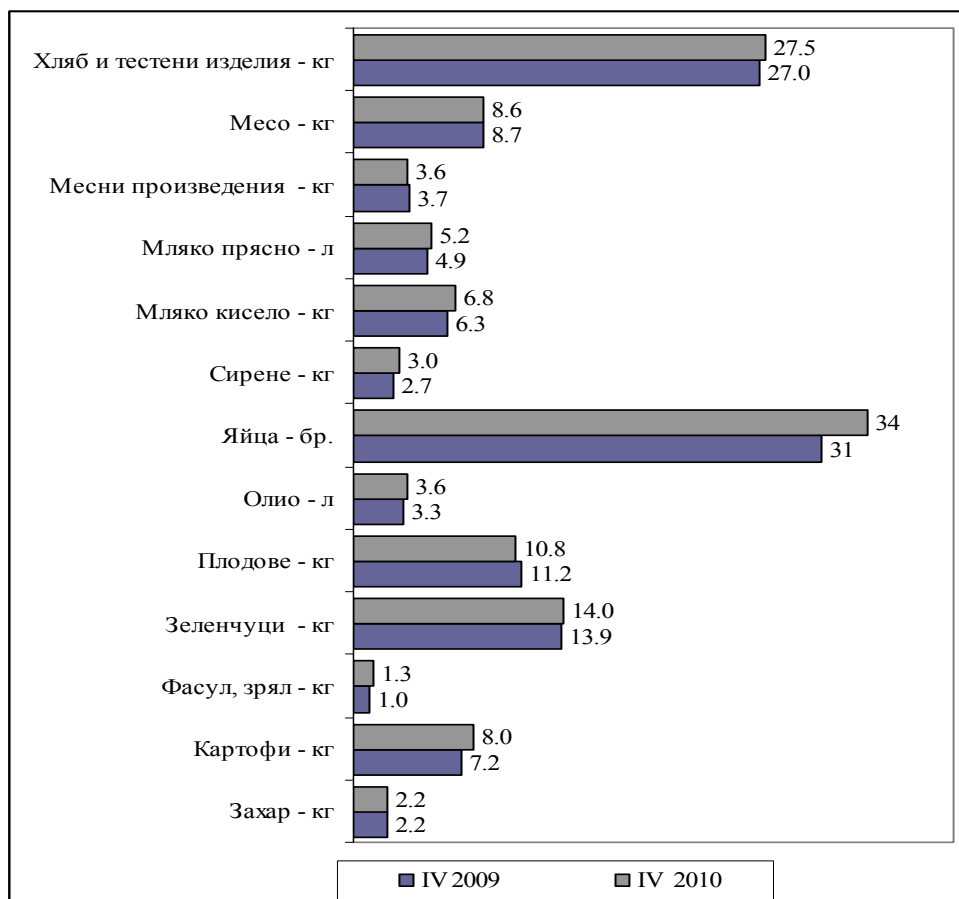

Потребление на домакинствата

Потреблението на повечето основни хранителни продукти средно на лице от домакинство се повишават през четвъртото тримесечие на 2010 г. спрямо същото тримесечие на 2009 година. Увеличава се потреблението на хляб и тестени изделия - с 0.5 кг, прясно мляко - с 0.3 кг, кисело мляко с 0.5 кг, картофи – с 0.8 кг, фасул зрял – 0.3 килограма. В същото време се забелязва известно понижение в потреблението на плодове - с 0.4 кг, месо и месни произведения - с 0.1 килограма.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през четвърто тримесечие на 2009 и 2010 година

1. Общ доход на домакинствата по източници на доходи за четвъртото тримесечие на 2009 и 2010 година

Източници	IV 2009			IV 2010		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	2355.52	960.10	100.0	2273.48	924.28
Брутен общ доход	95.6	2253.02	918.32	95.0	2159.23	877.84
Работна заплата	50.7	1195.16	487.13	52.0	1181.69	480.42
Извън работната заплата	4.5	106.63	43.47	1.5	33.18	13.49
От самостоятелна заетост	6.8	161.00	65.63	5.9	134.20	54.56
От собственост	0.8	19.91	8.11	1.1	24.76	10.06
Пенсии	28.4	668.94	272.66	30.6	694.94	282.53
Обезщетения за безработни	0.6	15.21	6.20	0.6	13.65	5.55
Семейни добавки за деца	0.9	21.66	8.83	1.0	23.76	9.66
Други социални помощи	2.0	47.29	19.28	1.4	32.57	13.24
Регулярни трансфери от други домакинства	0.7	17.22	7.02	0.9	20.49	8.33
Приходи от продажби	1.0	23.98	9.78	0.8	18.97	7.71
Други приходи	3.3	78.51	32.00	4.2	95.28	38.74
Изтеглени спестявания	x	71.92	29.32	x	97.37	39.59
Заеми и кредити	x	28.24	11.51	x	31.36	12.75

2. Общ разход на домакинствата по групи разходи за четвъртото тримесечие на 2009 и 2010 година

Групи разходи	IV 2009			IV 2010		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	2168.39	883.83	100.0	2129.21	865.63
Потребителски общ разход	84.8	1837.95	749.14	83.4	1775.34	721.76
Храна и безалкохолни напитки	35.5	769.51	313.65	36.5	777.71	316.18
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.7	101.79	41.49	4.3	92.49	37.60
Облекло и обувки	3.6	77.23	31.47	3.4	71.46	29.05
Жилища, вода, електроенергия и горива	13.9	301.59	122.92	13.5	288.23	117.18
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.9	84.28	34.36	3.3	69.37	28.20
Здравеопазване	5.6	122.02	49.74	5.0	106.73	43.39
Транспорт	6.0	129.86	52.92	6.0	128.38	52.19
Съобщения	4.4	95.31	38.85	4.3	91.81	37.33
Свободно време, културен отдих и образование	3.6	78.64	32.06	3.6	75.99	30.89
Разнообразни стоки и услуги	3.6	77.73	31.69	3.4	73.18	29.75
Данъци	3.0	63.97	26.08	4.6	97.87	39.79
Социални осигуровки	3.5	74.94	30.54	5.6	119.04	48.39
Регулярни трансфери към други домакинства	2.2	46.99	19.16	1.7	36.73	14.93
Други разходи	6.7	144.53	58.92	4.7	100.24	40.75
Влог	x	148.70	60.61	x	23.66	9.62
Покупка на валута, ценни книжа	x	0.19	0.08	x	-	-
Изплатен дълг и даден заем	x	103.80	42.30	x	60.89	24.75